

Sygn. akt III CZ 75/11

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSA Roman Dzikzek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa WTL Wiesław L. sp.k. w K.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń E. H. S.A. w S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2011 r.,
zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 26 sierpnia 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną strony powodowej od wyroku tego Sądu z dnia 22 marca 2011 r. W uzasadnieniu wskazał, że powódka nie składała w sprawie apelacji, a apelacja strony pozwanej została oddalona, nie zmieniając sytuacji prawnej żadnej ze stron. A zatem skarga kasacyjna strony powodowej, pełniąca w istocie funkcję apelacji, była niedopuszczalna.

Niezależnie od tej przyczyny Sąd Apelacyjny zauważył, że skarga kasacyjna powódki była spóźniona. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Od tego postanowienia zażalenie wniosła strona powodowa, zarzucając i Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 374 pkt 4 w zw. z art. 48 § 1 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 2 w zw. art. 398² k.p.c. i art. 231 k.k., wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione, chociaż wadliwie Sąd Apelacyjny ustalił, że skarga kasacyjna strony powodowej była spóźniona. Odpis wyroku Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem został doręczony powodowi w dniu 27 maja 2011 r. (k. 547), a skarga kasacyjna została nadana w polskim urzędzie pocztowym w dniu 26 lipca 2011 r. (k. 568), a więc w terminie.

Nie miało to jednak wpływu na treść rozstrzygnięcia, skoro w sposób usprawiedliwiony Sąd ten ustalił, że skarga kasacyjna z innych przyczyn przez niego wskazanych, była niedopuszczalna (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Za oczywiście nieusprawiedliwiony należało uznać zarzut zażalenia nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.) ze wskazaniem, że w wydawaniu zaskarżonego postanowienia brał udział Sędzia rozpoznający sprawę w postępowaniu apelacyjnym.

Przepis art. 379 pkt 4 k.p.c. stanowi m.in., że nieważność postępowania zachodzi, jeżeli w rozpoznawaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy. Te przypadki określa art. 48 k.p.c., a powołany w zażaleniu jego pkt 5 paragrafu pierwszego stanowi, że sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator. Żaden z przypadków nie został przez powoda wykazany; w szczególności udział Sędziego H. N. w wydawaniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 22 marca 2011 r. nie statuował przesłanki wyłączenia wskazanej *in principio* przywołanego przepisu. Udział sędziego zarówno w wydawaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny, jak i przy orzekaniu o odrzuceniu skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., był czynnością przed sądem drugiej instancji i nie był objęty wyłączeniem z art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zarzutu zażalenia, że nieuprawnione było stanowisko Sądu Apelacyjnego o niedopuszczalności skargi kasacyjnej strony powodowej, która nie wniosła apelacji, w sytuacji, gdy sąd drugiej instancji oddalił apelację pozwanego, należy wskazać, że zagadnieniem tym zajmował się Sąd Najwyższy pod rządami przepisów o kasacji, m.in. w postanowieniu z dnia 21 października 1997 r. (II UZ 80/97, OSNP 1998, nr 15, poz. 468) oraz w wyroku z dnia 24 listopada 1998 r. (I CKN 282/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 4, poz. 37). Stwierdzono tam, że zasadą jest, iż na wyrok oddalający apelację kasacja nie przysługuje tej stronie, która nie odwoływała się od wyroku Sądu I instancji, ponieważ dla niej wyrok sądu pierwszej instancji uprawomocnił się, a kasacja przysługuje jedynie od orzeczenia sądu drugiej instancji. Stanowisko to potwierdził także Sąd Najwyższy w późniejszym orzecznictwie, stwierdzając w postanowieniu z dnia 23 marca 2000 r. (III CZ 45/00, niepubl.), że na orzeczenie oddalające apelację nie przysługuje skarga kasacyjna stronie, która nie odwołała się od orzeczenia sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy w składzie niniejszym podziela ten pogląd, akceptowany także w literaturze, zwracając uwagę, że wyrok sądu pierwszej instancji zaskarżony tylko przez jedną ze stron formalnie uprawomocnia się w stosunku do strony

przeciwnej. Wyjątek zaś, który nie zaistniał w sprawie niniejszej, miałby miejsce wówczas, gdyby został wydany wyrok reformatoryjny na skutek apelacji drugiej strony, zmieniający położenie prawne jej przeciwnika.

Zachodziły więc podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej strony powodowej na podstawie art. 398⁶ § 2 *in fine* k.p.c. w zw. z art. 398¹ § 1 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.